

Acadèmics contra l'Institut Nova Història: una batalla pel passat de Catalunya

Un grup d'historiadors s'uneix per combatre en un llibre les tesis del col·lectiu liderat per Jordi Bilbeny, que defensa la catalanitat de Colom, Cervantes i Leonardo da Vinci

Vicent Baydal, Xevi Camprubí, Cèsar Sánchez, Albert Velasco, Stefano Cingolani, Guillem Fornés i Cristian Palomo. | Eumo

Les batalles historiogràfiques solen ser molt cruentes. El procés sobiranista ho ha tornat a recordar. Un estat que s'ha sentit assetjat com és l'espanyol ha respost a l'embat independentista amb el desenterrament dels vells mites de la història pàtria, que la Marca Espanya ha volgut recuperar amb tot luxe d'aparell propagandístic. Des de la dreta més dura de la meseta han ressonat tambors de reconquesta i els noms de Covadonga, Don Rodrigo i els terços de Flandes han reaparegut en el debat públic.

Alhora, des de sectors independentistes, han sorgit corrents pseudohistoriogràfiques que, posats a fer, no es deturen en una simple guerra de contrapropaganda sinó que vindiquen que és català tot allò que ha passat al món, especialment si és espanyol, des de Cervantes a tot el Segle d'Or peninsular. És el que assegura l'Institut Nova Història (INH), impulsat per Jordi Bilbeny i que, a partir del cas Cristòfor Colom, assegura que són catalans Miguel de Cervantes i Shakespeare. Dues figures que, a més, serien la mateixa persona. També reivindiquen la catalanitat de Leonardo da Vinci, Teresa de Jesús i el papa Juli II.

Un grup d'historiadors i acadèmics han decidit sortir al pas d'aquestes hipòtesis i ha treballat de manera sistemàtica per rebatre les versions pseudohistòriques de Catalunya sorgides de l'Espanya endins, però també de terra catalana. El resultat és un documentat volum, *Pseudohistòria contra*

Catalunya. De l'espanyolisme a la Nova Història (Eumo Editorial), que es va presentar dijous passat.

[noticia]187672[/noticia]

Cristian Palomo: "Una visió supremacista i xovinista"

L'historiador Cristian Palomo és un dels set autors de *Pseudohistòria*, junt amb Vicent Baydal, Xevi Camprubí, Cèsar Sánchez, Albert Velasco, Stefano Cingolani i Guillem Fornés. En conversa amb **NacióDigital**, Palomo explica que, quan feia la tesi doctoral sobre la Guerra de Successió i la identitat catalana, no podia amagar la seva indignació en escoltar algunes afirmacions de l'INH: "Era tot un conjunt de tòpics xovinistes i paranoies". Per a Palomo, el passat col·lectiu "no és una joguina". El que hem de fer és que la gent assumeixi que la història és una ciència de coneixement", recalca.

Cristian Palomo: "Catalunya no necessita la pseudohistòria per ser un país interessant"

L'investigador assenyala que tant la visió de la pseudohistòriaografia nacionalista espanyola com la que representa, de l'altre costat -l'INH-, "són el mateix, una visió supremacista i xovinista". Totes dues corrents comparteixen la voluntat de malmetre el coneixement de la història de Catalunya: "Uns perquè volen qüestionar la substantivitat política del Principat i mantenir que Catalunya amb prou feines no té història, i els altres perquè venen a dir que la història és nostra".

[noticia]164738[/noticia]

Palomo manté, a banda, que Catalunya "no necessita de la pseudohistòria" per ser un país interessant. "Té episodis extraordinaris per explicar, des del Consolat de Mar a la gesta de Pere el Gran a l'envair Sicília i enfrontar-se amb èxit a França i el Papat, per citar només dos exemples", resumeix.

Jordi Bilbeny: "Gent molt poc preparada"

El principal impulsor de l'Institut Nova Història, Jordi Bilbeny, acusa el cop que representa *Pseudohistòria* i, en declaracions a aquest diari, assegura que els seus autors són "gent molt poc preparada". "Cap d'ells no té cap estudi sobre la censura i com actua l'Estat per manipular la història. Els qui ens ataquen són un apèndix poc informat i inquisitorial", insisteix. Es queixa que l'han vetat en programes i debats, i que és víctima d'un "linxament". "Jo apporto dades i ells riuen", assegura.

Jordi Bilbeny: "Els qui ens ataquen són un apèndix poc informat i inquisitorial"

Bilbeny es fa fort en totes les afirmacions de Nova Història, des de la catalanitat de Teresa de Jesús ("a la butlla papal que li encomana la fundació de les carmelites descalces ja l'anomenen abadessa, i ho era, de Pedralbes") a la de Leonardo ("la Gioconda era Isabel d'Aragó, ho sosté una catedràtica australiana, i l'artista vivia amb ella"). Bilbeny ja anuncia novetats bibliogràfiques, com un imminent estudi sobre Carles I, que demostrarà, segons diu, que molts capítols de la seva vida situats a Castella, en realitat, van tenir lloc a Catalunya.

Agustí Alcoberro: "Hi havia el risc d'un ridícul col·lectiu"

Historiador, professor de la UB i exdirector del Museu d'Història de Catalunya, Agustí Alcoberro es mostra contundent respecte a les tasques de l'INH en declaracions a **NacióDigital**: "L'inici va ser assegurar la catalanitat de Colom, un tema que porta un segle de debats i té els seus defensors des del peruà Luis Ulloa. Hi ha un fet objectiu que és l'ombra que resta sobre molts aspectes de la vida de Colom. Per això hi ha un Colom català, un Colom sard, un Colom basc i, fins i tot, un Colom de Pontevedra, on hi ha un museu sobre el tema que assegura que va sortir del seu port". Alcoberro, però, insisteix que extrapolar aquest cas a figures com Leonardo i Cervantes fa que s'entri "en el ridícul".

Agustí Alcoberro: "Quan es nega la validesa dels arxius, la feina com a historiador s'acaba"

Segons ell, després d'animar el debat sobre la catalanitat de Colom, els de Nova Història van optar per mantenir la flama a base d'eixamplar les seves hipòtesis cap a altres personatges a través de "fer-se seva bona part de la cultura espanyola. "I ara ja, de fet, de la cultura europea, bàsicament la italiana", indica. Cita el cas d'Hernán Cortés, a qui també fan català: "Després que el president de Mèxic exigeixi al rei d'Espanya que demani perdó per la conquesta, ara hauríem de sortir a dir que Cortés era català i que ho va fer molt bé?", es pregunta.

Alcoberro afirma que, quan es "nega" la validesa dels arxius, "la feina com a historiador s'acaba". L'acadèmic explica que, davant les publicacions de l'INH, la primera reacció va ser evitar entrar en discussió per no donar-li més protagonisme. "Però s'havia arribat a uns extrems que hi havia el risc que ens duguessin a un ridícul col·lectiu", assenyala.